

THE LUTHERAN

UNIVERSITY HERALD.

No. 16.

Tacoma, Wash., Aug. 25, 1893.

Vol. III.

Et Fremtidsbillede.

Stal vi tvivle paa Gud om Verden er mørk,
Om den aldrig saameget er en Sammeens Drl.
Stal vi grue for Fremtid og ængste os for
Hvordan det vil blive med vore Kaar.
Stal vor Bantro formørke vor Glæde i Gud,
— Vi er dog trods af Verden fra Verden løst ud.

Det latter mod Aften og Enden er nær,
I Tidsaanden sværmer Forførelsens Hær.
Der er Ilro og Jag efter Glæder og Guld,
Man træder ned Roser og sanker sig Muld.
Oj Bantroen larmer og spottes mod Gud
Og træder med Frækhed i Støvet hans Bud.

Forførelsens Kunst er flere end sør,
Paa vid Væg er opladt Fortrylselsens Dør.
Med skarpslipte Raaben gaar Bantroen frem
Og bauer sig Bei til det ringeste Hjem.
I kunstig Spidsfindighed maler den ud
En Karikatur af en Djævel — og Gud.

Med Videnskabs Maal tolkes Theologi,
Og Løsenet lyder: Tanken er fri.
Hypotheser slaar Koldbøtte viden omkring
Og Gudsstroen agtes en drømmeude Ting.
Man sværmer i Aaanden — en Aand uden Gud,
De guddommelige Ting gaar for toltet Vand og Lud.

Saa skal Verden forbedres og skabes paa ny'
Ain Velstand skal herjse, al Jammer skal fly;
Naar Guds Met er traadt under Menneflefod
Fæst da bliver Verden fornyet og god.
Naar Guds Ord er borte da bliver det godt
Ihi da vil „Foruften“ bli kronet som Drot.

Lad dem larne mod Gud han sidder dog stot
Et Obergivelse bliver dog han aldrig rødt.
Han Scepteret fører med Almagtens Haand
Oj Bantroens Vesen han holder i Vaand.
Hans Kirke skal staa om end Taaruene faldt
Med Guds Ord den seirer trods Satan og Alt.

For Troen der stintes ei Bulder og Brand,
Et Forbandelsens Jord, ei Fortvivlelsens Land.
For Troen der tegner sig Guds Paradis

Naar Bantroens Frost fryer Altting til Is.
Den skuer dog Gud i hans Kjærlighedsfjol,
Mellem Cherubim ser den Guds Raade-stol.

Den ser Beien til Gud gennem Trængsel og Nød
Ihi den holder sig ene til Blodet som flød.
Om den Nederlag led og blev saaret og mat
Gudsblodet som flød holdt den dog immerfast.
Og den ved, at i Kristus den Altting formaar
Og den derfor den spidsfindige Bantro forjmaar.

Saa haster den ei paa sin Pilegrims Gang,
Ihi den hører paa Beien de Saliges Sang.
Den ser gennem Graben en Portal af Guld
Hvor Engle velsigne de tre Skuffer Muld.
Den lysjer sin Bibel og siger Godnat
Og savner i Døden sin Brudgom — sin Stat.

Se det deilige Syn — se den Stare saa stor
Rundet fra Verden for Gud ved hans Ord.
Gold Haand over Diet, stir frem og se til
Om du findes der — det er jo det som du vil!
Ser du dig der i Troen —, hvad gaar Verden dig an
Du hytter den bort for det himmelske Land.

Lad Bantroen larne og „Bisdommen“ spaa
Og fattige Rigdom undaf dig gaa.
Lud Hovedet ned — nei se opad til Gud
Dit Pjalter for ham er et kongeligt Strud.
Du har Følge som faa — du har Engelve med
Og paa hvert Skridt du gaar, lyjer Gud ned sin Fred.

D. Jonassen.

Shebongan, Wis.

Rogle Ord om Religionsundervisningen.

Naar der er dem som mener, og paastaar, at det er skadeligt at lade Børn lære Forklaringen, ja endog selve Luthers lille Katekismus udenad, saa har de dermed sagt, at den, inden den lutherfke Kirke, banlige Religionsundervisning er en, ikke blot aldeles feilagtig, men ogsaa skadelig Undervisning. Ja naar en Lærer som Dr. A. Egge ikke

blot paastaar hint, men ogsaa dette, at den rette Religionsundervisning burde bestaa deri, at Børnene læste (indenad, naturligvis) Evangelierne uden Forklaring, ja, at, naar vore Børn i Commonskolen fik høre et Skriftaffuit oplæst til hver Dag, saa vilde det være vel og bra, og skulde der holdes en feregen norsk eller norsk-engelsk Religionskole, saa burde det være Presten, som holdt den — thi han mener, vi har ikke flikede Lærere for Religionsundervisning — og da paa den Tid af Aaret, hvori der ingen Commonskole holdtes — det første og det vigtigste skulde altsaa være verdslige Kundskaber, Religionen skulde for den Sags Skyld slænges tilside. Ja, naar han paastaar, at det endog var heldigt, at der i Commonskolen, ikke blot lærtes (thi det tror jeg kunde gaa an) et Guds Ord, men at ogsaa Læreren forklarede det, men, vel at mærke, saaledes, at han tog Hensyn til de mange forskellige Troesbekendelser som ved Børnene vare repræsenterede i Skolen — saa at han i sin „Forklaring“ over Ordet holdt sig til de mere „væsentlige“ Ting, hvorom der ingen „Menighed var i Kristenheden,“ og lod de „uvæsentlige“ Ting fare (af Hensyn til Mennesker naturligvis), da tror jeg med Tryghed, at kunde sige, at er den nu værende Commonskole en god Nødhjælp for vore Menigheder der er for usælt stillede til at have en ordentlig Menigheds-skole, saa vilde en saadan Commonskole, som Dr. Egge synes at sværme for, blive en Svare for vore lutheriske Menigheder, for Ruin for vore Børns aandelige Vel. Og dette om „væsentlige“ og „uvæsentlige“ Ting i de aabenbare guddommelige Sandheder, vil vi som Lutheranere tage bestemt Afstand fra, thi Skriften er klar og den kan ikke feile. Desuden vil en retskaffen, ærlig Lærer gaa efter sin Overbevisning, er han en Lutheraner, vil han ogsaa være det, naar han forklarer Guds Ord uden Hensyn til dem, som hører ham, er han en reformeret Lærer, saa vil han ogsaa være det, naar han „forklarer“ Ordet for andre, enten disse andre er reformerte eller ei, en Katholik ligesaa, formoder jeg, selv om han er en Jesuit.

Vi Lutheranere vil have Religionsundervisning for vore Børn, og saa god, som vi kan faa den; og den bedste Undervisning, vi ved, er den, som vor Luther har nedlagt i sin lille Kathesisme og — for os norske Lutheranere — som Dr. Erik Pontoppidan har udviklet i sin Forklaring, eller som i Trostfab er udledet derfra. Kathesismen er desuden et Bekendelses-skrift for den enkelte Lutheraner som for den hele lutheriske Kristenhed, og vi mener ikke blot at gjøre vor simple Pligt, men ogsaa en Kjærlighedsgjærning mod vore Børn, ved at lade dem lære og lære tilgavns Kathesismen og det saa tidligt, som de har lært at læse nogenlunde godt indenad i Bog. Kathesismen skal danne Grundlaget for al senere Religionsundervisning for vore Børn, og vi skal lade dem vide, at den har de at lære saalenge de lever, som ogsaa vi. Kathesismundervisningen er derfor, for en Lutheraner, den rette Religionsundervisning. Ved den bliver ung som gammel befestet i det rene Guds Ord og i den Tro, som en gang er overgivet de Hellige. Ved den dhyttiggjøres han til at god Gjærning, ogsaa til den at lære andre, og ved den kan Forældre og Foresatte øve det rette Opstyl med de unge. Ved den føres ung som gammel ind i Ordet og derved bygges vore Menigheder og opholdes tiltrods alle Stormløb. Derfor skal Kathesismundervisningen d. e. Religionsunder-

visningen gaa som den røde Traad gennem al Undervisning i Hjem som i Skole.

D. Jonassen.

En Tale til nye Menighedslemmer.

(Af Dr. Walther.)

Kjære Brødre i Herren!

Hvo, som bliver bestandig indtil Enden, han skal blive salig. Math. 24, 13.

Disse vigtige Ord af vor Herre Jesus Kristus tilraaber jeg eder nu i denne Menigheds Navn, efterat I ved eders Navns Underskrift under vor Menigheds-Ordnings har erklæret for Gud og disse Vidner, at I fra nu af vil gaa med os i inderligt Samfund paa den trange Vej til Himlen.

Vi er derfor i den gode Formening, at I blot derfor har sluttet eder til os, fordi I ere sande Kristne. Men, mine Dyrebare, I ere endnu ikke ved Maalet. Derfor raaber jeg til eder allerede ved eders Indtrædelse i vor Vidste: Hvo, som bliver bestandig indtil Enden, han skal blive salig.

Thi hvad hjælp det Vots Hustru, at hun en Gang med Lot forlod Sodoma, men fortrød det og habesyg atter saa sig tilbage?

Hvad hjælp det Judas, at han en Gang fulgte Kalbet til Apostelen, naar han senere lod Gjerrigheds Djævelen ind i sit Hjerte?

Hvad hjælp det Demas, at han blev Pauli Hjælper, men derefter forlod Apostelen og atter fik Kjærlighed til Verden?

Hvad hjælp det hine Jøder, som i længere Tid havde vandret med Kristus, men endelig gik tilbage?

Ja, hvad havde det hjulpet David at være en Mand efter Guds Hjerte, da han faldt i Synd og Skam, om han ikke havde gjort sand Bod?

Hvad havde det hjulpet Petrus, at Kristus havde priset ham salig, da han 3 Gange fornegtede Kristus i den svære Forsøgelses Stund, om han ikke bitterlig grædende igjen var bleven omvendt?

O lad da dette være eder en alvorlig Formaning.

Men betænk, der gives ganske forskellige Veie og Maader, hvorledes en Kristen igjen kan falde fra.

Man kan pludselig falde fra ved aabenbare Døds-synder, Mord, Ægtefælsbrud, Hoveri, Tyveri —

Man kan falde fra lidt efter lidt paa en sin Maade og uformerket, idet man bliver trægere og altid trægere i Baagen, Kamp, Bøn, Læsning og Hørelse af Guds Ord, indtil man endelig igjen er et naturligt Menneske, om hvilket det ligesom Bispen af Sardes, heder: Du har Navn af, at du lever, og er død.

Man kan, følgende sin Fornuft, falde fra, idet man lader sig forføre til grundfordærende falsk Lære ligesom Galaterne, som ikke længere vilde blive salige af ren Naade uden Lovens Gjærninger.

Man kan falde fra, idet man stiger op paa aandelige

Høider, ligesom en Gang mange Colossenser, og holde sig for en stor Hellig, der foragter alle Kristne ved Eiden af sig.

Man kan falde fra ved Klogstabsdunkelhed, idet en Kristen trækker sig tilbage, fordi det ikke gaar efter hans Hoved.

Man kan falde fra ved Forargelse, idet man støder sig over Feil og Brøst hos Kristne, som befender den rette Værelse.

Dog, naar vilde jeg ende, om jeg skulde nævne alle de Veie og Maader, paa hvilke en Kristen kan falde fra?

Velan, saa skriver da det Herren Ord dybt i eders Hjerter: Hvo, som bliver bestandig indtil Enden, han skal blive salig. Raster al Tiltro til eder selv bort og sætter eders Haab ganske til Naaden. Thi saaledes heder det i Brevet til de Ebræer: Thi det er godt, at Hjertet styrkes ved Naaden, 13, 9.

Allerede mangen en har sagt med hin nyere Digter: „Naar alle bliver utro, saa bliver dog jeg dig tro, at ikke Trofsaben her paa Jorden skal være uddøt;“ og han er dog falden. Derfor raaber jeg til eder: „hold fast paa din Krone, hold mandelig hvad du har; ret at være bestandig er det bedste; Tilbagefald er en slem Gjest.“

En Amerikaners Udtalelse efter at have været tilstede ved en norsk Missionsgudstjeneste.

En Amerikaner fortalte mig nylig følgende: „For en Tid siden var jeg tilstede ved en norsk Missionsgudstjeneste. Jeg forstaaer ikke Norsk, og derfor forstod jeg ikke noget af Prædikenen; men de, som forstod den, sagde, den var god. But I was surprised to see that they did not do anything for the missionary; they did not even pass the hat around. Derfor denne gode Amerikaner fulgte vore Missionspræster en Tid, vilde han ikke mere blive „surprised“; thi han vilde snart se, at det hørte til det almindelige at gjøre det paa denne Maade. Vore Missionspræster maa foretage tilbørlige lange Rejser, og ofte besøge de de samme Menigheder flere Gange; men det synes ikke at falde Folket paa Stedet ind at gjøre saa meget som at sende Hatten omkring, for at der kunde lægges i den 5 Cents, om ikke mere. Det er, som om de mener, at det hører med til Prestens Forretning det, at slide sig ud for ingenting, og hvorledes Prestens Rejsendgifter skal blive betalt, det faar Presten selv sørge for. Der gives vistnok Undtagelser; men de er dog forholdsvis saa.

A.

Ovenstaaende Udsklip af „Amerika“ har vi tilladt os at benytte paa Grund af den deri behandlede Sags store Betydning. Næsten alt kirkeligt Arbejde her paa Kysten maa i større eller mindre Grad ansees som et Missionsarbejde. Det gjælder derfor for Alle herude, baade Præster og Menigheder og Prædikepladse, at de betragter sig som Medlemmer af et større Missionselskab. Det er de ogsaa i Birke-

ligheden. Det nydannede Synodedistrikt ved Stillehavsøsten, med dets Menigheder og Præster udgjør et Selskab for den indre Mission inden sine Grændser. Vi har altsaa faaet til Opgave at drive og opretholde denne Mission iblandt os. Nu er det vistnok saa, at denne Gjerning ikke kan fremmes uden Hjælp fra vore Brødre og Søstre i de andre Distrikter; men paa den anden Side er det ligesaa vist, at vi herude har andet at gjøre end bare at klage, tigge og modtage. Enhver maa meget mere anse sig forpligtet til efter Gode at tage sin Del af Byrden. Dette kan mangen Gang gjøres lettere, end man tænker. Har f. Ex. et halvt Dusin Familier nedsat sig etsteds borte i Skoven, og en Missionspræst har faaet opspurgt dem og endelig er naaet frem til dem, maafe efter en møjsommelig Jodvandring paa et Enes Mil eller mere, saa vil disse Folk i Regelen glæde sig over et saadant Besøg. De samles Alle i det største Hus i Settlementet for at høre Guds Ord og kanske saa sine Børn døbe. Det gamle Evangelium lyder atter som et nyt Glædens Budskab for dem, og de ønsker flere Besøg af det Slags; men af, hvorlidet tænker de fleste af saadanne Folk paa at en Missionspræst ogsaa har et menneskeligt Legeme, som trænger Mad og Drikke, Klæder og en Smule Bequemligheder i sit Hjem for at kunne udføre denne velsignede men paa samme Tid anstrengende Gjerning. „Vi er fattige,“ siger man gjerne, „vi kan intet gjøre og tør heller intet love for Fremtiden, han er Missionspræst, Missionskassen maa understøtte ham.“ Og saaledes bliver Missionskassen en Pude, hvorpaa de trygt sovner ind og imidlertid indbilder de sig at være gode Kristne. Ifødetfor at tage Sagen paa den Maade, burde disse Folk hellere tænke saaledes: „Nu har vi hørt, hvad Gud har sagt os ved sin Tjener, og han har forordnet, at den, som forkynnder Evangeliet, skal leve af Evangeliet. Det er derfor ikke mere end billigt, at vi med vore timelige Goder, som Gud dertil har skjænket os, opmuntrer og hjælper dette Kristi Sendebud til at fortsætte denne herlige Gjerning.“ Naar da Tilhørerne med saadanne Tanker i Hjertet støtter Haanden i Kommunen, saa vil de i Regelen finde, at der ligger en Nickel eller Time eller Quarter eller Daler eller kanske endnu noget mere, som de ikke med god Samvittighed kan behøve, fordi det er betroet Guds, som Gud i dette Dieblit kræver af dem. Hvis Ordets Hørere rundt omkring i By og Bygd og inde i de fjerneste Afkroge, hvor Evangeliet trænger hen, ogsaa paa denne Maade blev Ordets Gjørerere, da vilde der ikke blive saa meget Brug for Missionskassen, og denne vilde da ogsaa hele Tiden være fuld. Altfor fattig til at bidrage til Guds Riges Fremme er vist ingen virkelig sand og ærlig Kristen.

— Den halve Verden er paa det feile Spor efter Hylfen. Den tror, at denne bestaar i at eie, erhverve og lade sig betjene af andre. Den bestaar i at give og at være andres Tjener. „Den, der vil være stor iblandt Eder,“ siger Kristus, „han tjene.“

Drummond.

Pacific Lutheran University.

Pastor Harstad er nu kommen tilbage fra sin Rejse i Osten og efter at have været borte et halvt Aar. I bethelaget maa man vel sige, at det efter Omstændighederne har gaaet godt. Thi man maa ikke vente, at det skal være en let Sag i disse knappe Pengetider at opdrive store Summer enten som Gave eller Laan til Hjælp for vor Anstalt, og dog har dette lykkes i høi Grad for Past. Harstad. Det er derfor vort Haab, at vi om ikke ret længe kan faa ryttet af os en Del trykkende Gjæld og derefter sætte Arbeidet paa Bygningen igang igjen. Det er ingenlunde en Umulighed, at idetmindste den halve Del deraf kan blive færdig i dette Aar til at tages i Brug. Dette er et herligt Maal som alle Skolens Venner i Ost og Vest stadigt maa have for Øie og stræbe hen til. I Osten har man gjort og gjør fremdeles store Ting. Synodens Præster og Menigheder der synes at antage sig denne Skole, som om den stod midt iblandt dem. De tillægger den en meget stor Betydning og sætter store Forhaabninger til den; burde da ikke vort Folk vestenfor Rocky Mountains sætte endda større Pris paa den? Det er jo nærmest vi her i Vesten som skal høste Frugt og Nytte af den. Vader os derfor efter Evne støtte denne Gjerning med de Midler, Gud har skjænket enhver. Gud gibe, at ingen Forhaabning, som bliver sat til denne vordende Lærestiftelse, maa blive skuffet. En af disse Forhaabninger, som tusinde lutheriske Kristne nærer, er den, at Skolen ret snart maatte komme igang. Den har allerede længe nok ladet vente paa sig. Derfor kjære Medkriften, hvor Du end maatte være, har Du ikke Guds og Gulds at skjænke, saa bed Din himmelske Fader gjøre det; „Jorden er Herrens og dens Fylde,“ han er rig nok, og han har hidtil tydelig nok vist, at han kjendes ved Gjerningen som sin egen. Skulde det derfor hændes, at Værket gik istaa, at det Hele maatte opgives, som maaske Nogen kunde frygte for, saa vilde Aarsagen dertil være at søge ikke deri, at Værket var for stort anlagt, heller ikke i de knappe Pengetider, men ene og alene i Skolens Venners Vantro. Vader os vel vogte os for saadan Vantro, den ligger paa Liv ved Døren hos enhver Kristen, men en Kristen skal ved Guds Kraft herske over den.

Hvad vi mangler her til Gjerningens Fuldendelse er naturligtvis Penge. Vi har baade Eiendom og Kredit her paa Stedet, men dermed kan i disse behyrdelige, usikre Tider kun lidet udrettes. Er der nogen, som tvivler om vor Kredit her, hvor man kender os bedst, saa gjør en saadan vel i at henvende sig til Forretningsmand i Tacoma s. Eks. til den Bank, som averterer i „Herald“, saa vil han finde, at der, menneskeligt talt, intet er at befrygte i den Henseende. Hermed være denne Sag atter Herren befalet.

Sammen med Pastor Harstad ankom fra Osten hans Broder Gjernmund Harstad med en stor Familie, samt Pastor E. Larsen med Frue. Et Par Dage derefter ankom til Portland en Mrs. Olsen med flere Børn fra Yankton, S. D. Alle disse agter at søge sig Hjem her i Vesten. Saa glædeligt, som det er, at se saa mange strømme hertil, saa byder dog Næstefjærlighed os at sige, at det ialfsald for Dieblicket er meget vanskeligt at slaa sig igjennem for dem, som ikke er nogenlunde vel forsynede med Penge. Det ser ud,

som om Halvdelen af Arbejderne i Tacoma og Omegn gaar arbejdsløse. Dette maa vi haabe, vil snart forandre sig, men det er dog hverken klogt eller ret uden Nødvendighed at trække Bæklær paa Fremtiden.

Kirkelige Nyheder.

Past. P. Vangseth, som nu i flere Aar har betjent Menigheden i Tacoma, og som fra første Begyndelse af har været med i Arbeidet for Pacific Lutheran University, har nu modtaget Kald som Lærer ved Skolelærerseminariet i Sioux Falls, S. D. Han reiser derhen med det første. Herren lønne ham i Naade for, hvad han har gjort her baade for Menigheden og Skolen, thi af Mennesker har han nok faaet svært lidet. Skolelærerseminariet i Sioux Falls har faaet en ny Bestyrer i Past. H. B. Hustvedt fra Decorah, Iowa. Det var vist i flere Henseender et heldigt Valg. Den Skole faar saaledes paa en Gang to særdeles dygtige Mænd ind i sit Fakultet, og dette lover godt for dens Fremtid.

* *

Pastor Kvam har modtaget Kald som Præst for Menigheden i Seattle. Pastor Ballestad, som blev kaldet til Præst i Tacoma, har modtaget Kaldet, og er nu med sin Hustru ankommen hertil. Begge disse unge Mænd vil faa en vaukelig Mark at arbejde paa. Herren gibe dem den rette Visdom og Kjærlighed til Gjerningen.

* *

Astoria, Oregon, 8de Aug. 1893.

„Blau Tider“ har været løst i hele Sommer, men det mærkedes ikke stort dertil da Kvindeforeningen i Den Norske Ev. Luth. Menighed forleden Torsdag Aften holdt sin aarlige Auction over oplyste Sager og efterpaa en liden Sociable med Kaffe eller Lemonade og Kage.

En Mængde Mennesker fra nær og fjærn var fremmødte i IXL Cannery, Menighedens gamle Kirkelokale, hvor den af Værefasjer byggede Skillevæg var neotagen, saa Rummet nu var dobbelt saa stort som dengang det benyttedes til Kirke.

Af Værefasjer og udsølede Bord var lavet Borde og Bænke, de første dækkedes med Duge. Paa den ene Væg var alle de oplyste Ting fæstede paa rød og blaahvid Baggrund. Rummet var forøvrigt dekoreret med Klage. Efter en Tale af Stedets Præst, først nogle Ord paa Engelsk og saa Resten paa Norsk, hvori han mindede om denne Aftens alvorlige Baggrund, den Hensigt at arbejde for Jesu Christi Kirke ogsaa herude ved Stillehavets Kyster og med en venlig Opfordring til de Tilstedeværende ikke at spare paa Centerne, men hjælpe de slittige Kvinder i at omsætte alle disse pene Haandarbejder i klingende Mynt, begyndte Auctionen under den dygtige Auctionarius, Billetagent M. Olsens Ledelse. Ved hans tvivle Indfald vejlende med alvorligere Paamindelser som der snart en behagelig Mand over

Forsamlingen og Forklæder, Pudevar, broderede Tidys, Børnestrømper og andet Fancy Works vandrede ud i Forsamlingen til Sjøgutter og Fiskere for atter at tjene som Foræring til deres skønne Udvalgte.

Bruttoindtægten beløb sig til \$94.

L. N.

Reformationens Forløbere.

Efter Johan Wikkles optræder Johan Huss i Bøhmen. De stræbte begge henimod det samme Maal; men Huss var meget mere en Folkets Mand, mere praktisk, ren og national. Han betonedede ogsaa med langt større Begt Retsfærdiggjørelsen af Troen.

Johan Huss er født 1373 i Byen Husinec af czechiske Forældre. Han voksede op i fattigdom og under haardt Arbejde. Hans Forældre ofrede dog alt for at holde ham i Skole, og senere begav han sig med sin Moder, som var bleven Enke, til Universitetet i Prag. Her blev han Tjener hos en Professor og fik fri Afgang til hans Bogsamling. Nu studerede han med stor Fremgang Theologi og Filosofi og fik 1398 Plads blandt Lærerne. Omtrent paa samme Tid blev han Prest ved Bethlehems-kapellet, som Privatmand havde stiftet til Evangeliets Forkyndelse paa Modersmaalet. Allerede før havde tre Mænd optraadt i Bøhmen og blottet Pavens Bildfarelser og forkyndt Evangeliet. Waldenferne havde ogsaa søgt sig her og mødt venlig Modtagelse. Universitetet i Prag, stiftet 1348, fik uhyre Tilløb og saa fra Tyskland og Polen, men de fleste Værestole var besat med Tiggermunke, og disse var da nidkjære Forsvarere af Paven.

Under saadanne Forhold optraadte Johan Huss som Lærer og Prest. Allerede før havde han i dyb Sorg over sin Syndeskyld fundet Trost og Fred i Guds Ord, i Troen paa den korsfæstede Frelser. Som Prest førtes nu Huss mere og mere til Granfkning af Bibelen og til en renere Opfatning af Kristendommen. Han lærte ogsaa at kjende Folkets Trang og Gæstlighedens Vigegehdighed for sit Kald. Hans Prædikener fik Indflydelse baade over Folket og de Studerende. Straks efter sin Udneevnelse til Prest blev han antagen til Skriftestader hos Dronningen og fik saaledes Afgang til Hoffet. „Hans rene Seder og hans med strengt Alvor forøenede Godhed og Venlighed mod enhver, endog den fattigste og uhyndigste, vandt ham Tusinders Hjertes.“

Studenter, som havde været i Dyford og gjort sig bekendt med Wikkles Lære, bragte hans Skrifter med sig til Prag; men Huss blev stødt over Wikkles Bildfarelse i Læren om Nadveren og kunde heller ikke billige hans voldsomme og dristige Optraeden. Huss var nemlig af Naturen ængstelig og forsigtig. Paa denne Tid kom Hieronymus af Prag tilbage fra England. Ved Universitetet i Dyford var han bleven henreven af Wikkles Lære. Denne lærde, kloge og vel-talende Ridder optraadte nu og forsvarede Wikkles Læresætninger med en lidenskabelig Ild, som vakte stor Bevægelse ved Universitetet. De tyske Profesorer og Studenter reiste en heftig Modstand, medens Huss, som nu lærte Wik-

Skrifter at kjende, tog, om ikke i alt, Parti for ligesom flere af hans Landsmænd ved Universitetet. De fremmede Lærere og Studenter mistede samtidig ved en kongelig Forordning sin største Indflydelse og drog da omtrent 5,000 i Tallet til Tyskland, hvor de grundede et Universitet i Leipzig. Huss og hans Parti blev nu de raadende i Bøhmen.

Huss straffede strengt Geistligheden, som derfor gjorde ham til Gjenstand for Had. — En Tid efter lod Pave Johan 23. prædike Afsked ogsaa i Bøhmen for at samle Penge til et Korstog mod Kongen af Neapel. Huss, som allerede før var indstævnet til Rom af denne ryggesløse Pave, optraadte mod hans Afsked og Korstog. Efter den Tids Skik udfordrede han baade Presteskab og Vægsfolk til en offentlig Disputats over det betimelige Spørgsmaal: om et Korstog, prædiket mod et kristent Folk (i Neapel), kan forenes med Guds Væ, Kristi Kjærlighed, Mennekets Pligt eller Landets Velfærd. Umaadelige Skarer strømmede til Huss og Hieronymus med Støtte til Bibelens Autoritet vandt en glimrende Seier. Efter dette indstævnedes Paven Johan Huss endnu en Gang til Rom og skrev til Kongen af Bøhmen, og til Kongen af Frankrige, ligeledes til nogle Universiteter efter Hjælp og Raad. Kansleren for Universitetet i Paris Johan Gerson endte sit Svar med de Ord: „Kun det er nu tilbage at lægge den verdslige Arms Økse ved Roden af dette forbandede Træ.“ Imidlertid var der blevet tre Paver istedenfor en, og alle paaftod at være Kristi Statholdere paa Jorden. Pave Johan havde dog det Fortrin at bo i Rom, ellers var han uværdig, krigerisk og ryggesløs. Nu lygte han Huss i Ban og belagde det Sted, hvor han opholdt sig, med Interdikt (Forbandelse). Huss indantede sin Sag for „den ubestikkelige, retfærdige og usvigelige Dommer Jesus Kristus.“ Da han ikke ønskede at vække Tumult i Prag, gik han ind paa at forlade Byen for en Tid. Han drog til sit gamle Hjem i Husinec, hvor han fik Beskyttelse af Pansherren, som før havde hjulpet ham til Studier og nu modtog ham med aabne Arme. Her prædikede han med stor Fremgang og skrev tillige to Bøger: „Om de 6 Bildfarelser“ og „Om Kirken.“ I den sidste Bog gør han sig dog skyldig i en Bildfarelse om Kirkens sande Væsen, ellers var han ren og besjælet af en mild evangelisk Mand. Hans Tilhængere øgedes hurtigt, men hans Modstandere i Udlandet, især i Tyskland, var heller ikke ledige.

Imidlertid var Kirkeforsamlingen i Rostnits kommen istand. Kirkens Elendighed var nu saa piensynlig, at alle lærde og forstandige Mænd maatte se Faren. Et stort Parti vilde ved dette Møde „reformere Kirken paa Hoved og Lemmer,“ som det hed. Her skulde ogsaa Huss's Sag afgjøres. Keiser Sigismund indstævnedes ham til Rostnits og gav ham et keiserligt Sikkerhedsbrev (Reide). Kongen af Bøhmen gav ham godt Følge. Huss glædede sig til dette Møde, hvor han kunde forkynde Sandheden for Prester af alle Folkeslag. Han begav sig da afsted freidig og beredt til selv at lide Døden, om saa var Guds Vilje. Paa Veien blev han overalt modtaget under Folkets Jubel. Den 3die November 1414 ankom han med sit Følge til Rostnits.

Man viste Paven det keiserlige Sikkerhedsbrev, hvortil han svarede: „Om han havde dræbt min Broder, skulde ikke et Haar blive rørt paa ham under hans Ophold her.“ Men

hans Undergang var dog afgjort. Med sit Følge blev han loffet ind i det pavelige Palads, hvor han straks blev fængslet og sat under militær Vagt. Man vilde ikke lade ham optræde offentlig af Frygt for, at han derved kunde faa Tilslutning, men pinte ham med hemmelige Forhør. Rigtig om hans Fængsling naaede Keiseren paa Veien; han sendte den Befaling at Husz straks skulde løslades, men uden Virkning. Husz' Følge mindede Paven om hans Ord, men han skødte paa Kardinalerne. Da Keiseren ankom, blev han overtalt til at bryde sit Løfte; man beroligede hans Samvittighed med, at en Rjætter behøvede man ikke at holde Tro og Love. — Efter 7 Maaneders Ophold i et strækkeligt Fængsel og i Kænter blev Husz ført frem for Kirkemødet. Man indlod sig dog ikke paa nogen Undersøgelse. Han havde kun at vælge mellem en ubetinget Tilbagekaldelse eller Døden. Keiseren forsøgte vel at lempe paa denne Fordring, men han var selv under Prestevældets Nag. Noget Forsvar vilde man ikke høre. Husz vandt dog Venner ved sin Ydmyghed, Blidhed og Mildhed, saavel som ved sin begejstrede og freidige Tro. Fra alle Sider og med alle mulige Grunde blev han bestormet med Bønner om at give efter. — Næst af de katholske Presters Paahæng udbrod Keiseren i Bitterhed: „Vad ham da dø!“ Og da man pressede endnu mere, bestemte han endog Dagen for Husz' Henrettelse.

Kardinalbiskopen af Ostia, Italien, som fra en Fiende var bleven en oprigtig, deltagende Beundrer af Husz, besøgte ham nu ofte i Fængslet og forsøgte paa enhver Maade at udvirke hans Befrielse, blot han vilde tage en saadan Form af Tilbagekaldelse, at hans Venner kunde sætte ham i Frihed. Husz var dybt rørt ved at se sin Fiende forandret til en oprigtig Ven. „Hjærtværdige Fader,“ sagde han under Taarer, „jeg ved ikke hvorledes jeg skal kunne takke Dem for Deres Venlighed mod en stakkels Fange; men,“ tilspjode han, idet han trykkede Biskoppens Haand til sit Hjerte, „jeg kan ikke fornegte Sandheden; jeg vil heller ved Døden falde i Herrens Hænder end leve som Offer for endeløs Anger.“ Overvældet ved denne Samtale og af denne Mand's Styrke, som nu stod foran en pinefuld Død, kunde Biskopen blot udbryde: „Jeg kan ikke hjælpe dig! Jeg kan ikke fordømme dig! Maa Gud styrke dig!“ og bad han under Taarer farvel. Der skal endnu, siger en engelsk Forfatter, i Kirkens Kor i Kostnits forevises et Monument af en engelsk Biskop, som døde af Græmmelse under Beskuelser af Johan Husz' Død.

Dommen over Husz var allerede fældet. Den 6te Juli 1415, Johan Husz's Fødselsdag, blev aabnet af Kirkemødet med stor Pomp. Keiseren, Kardinaler og Biskoper og Rigets Høfster var tilstede og en umaadelig Folkestimel. Det var i Domkirken. Efter en Prædiken over Rom. 6, 6, blev Husz ført ind. Man havde lavet en Anklage i 39 Artikler, som blev læst for ham. Husz forsøgte gjentagende at protestere mod deres falske Bestyldninger; men Biskopen af Florents bød Bødlerne at stoppe Munden paa ham med Magt. Husz knælede og rakte sine Hænder mod Himlen, befalende sin Sag til Gud. Da han endelig blev tilladt at tale, sluttede han sit korte Svar med de Ord: „Jeg besluttede af egen fri-Vilje at optræde for dette Møde under offentlig Bestyttelse og Veide fra Keiseren, som her er tilstede.“

Johan Husz udtalte de sidste Ord med sit Blit stift fastet paa Keiser Sigismund, og en dyb Rødme steg over Keiserens Ansigt. Dette var i frikt Minde lige til Luthers Tid, hundrede Aar efter.

Dommen blev kundgjort: hans Skrifter skulde brændes, han selv afklædes den prestelige Værdighed og overleveres den verdslige Dyrighed til Straf. — Vaalet var reist udenfor Vhen. Paa Veien til Vaalet saa han sine Bøger brænde paa et Vaalet i Kirkegaarden og smilede til dette Syn. Han blev nu ved Retterstedet bunden til en Pæl og brændt. Ved den første Fornemmelse af Ilden istemte han et Vers af en gammel böhmisk Salme. Efter Ordene: „Og tag mig til dig selv at leve med dig til evig Tid,“ blev hans Stemme kvalt af Røgen. Man saa endnu nogle faa Dieblikke hans Læber bevæge sig i Bønnen: „Herre Jesus, du Guds Lam, forbarme dig over mig!“ — I et Brev som Svar paa, at de katholske Biskoper efter Rigsdagen i Augsburg fik istand et keiserligt Edikt dryppende af Blod, siger Luther: „St. Johanne's Husz har spaaet en Ting om mig, da han fra sit Fængsel skriver: nu vil de stege en Gaas (thi Husz betyder en Gaas), men om hundrede Aar skal de høre en Svane synge — den skal de lade usteget. Derved skal det blive, om Gud vil.“ Husz' Venner tavner intet om denne Spaadom; men han havde idetmindste ytret, at istedenfor den svage Gaas skulde der komme sterke Orne og Falk.

Da Hieronymus fra Prag hørte om sin Vens Fængsling, reiste han til Kirkemødet, hvor ogsaa han led samme Død som Husz Aaret efter. For sin Død havde han indkaldt sine uretfærdige Dommere til inden hundrede Aar at staa ham til Ansvar for den hoieste Dommer.

Den berømte Lærer i Kirkehistorie Kurtz skriver: „Husz' Lære led kun af en Brøst: idet han gif ud fra Augustins Lære om det absolute Naadevalg (Prædetermination), ansaa han Kirken for Helheden af alle prædeterminerede (Udvalgte) og mente, at kun en prædetermineret kunde uddele Sakramenterne saaledes, at de var kraftige til at bringe Frelse. Men derved bliver Kirkens hele Objektivitet ryddet af Veien, dens Væsen, dens Betydning og dens Opgave bliver gjort til intet, og den taber al fast Grund og Fodfæste. Denne Grundvildfarelse, som Husz har tilfælles med Wiclef, gjorde ham uskikket til at være Kirkens Reformator, trods al den Renhed, Kraft og Kyld, der ellers udmærker hans evangeliske Erkjendelse.“

Som da, saa nu.

I fordrager gjerne Daarer, efterdi
I ere floge. 2 Kor. 10, 19.

Gude Prædikanter har den Lykke, at man bærer over med og staaler alle deres Daarligheder og Bedragerier, og selv om man kan gribe og spole derpaa med Hænder, at de grovelig narre og bedrager Folk, saa gaar det dog for dem, og man holder dem det tilgode. Men man vil slet ikke holde de rette Lærere noget tilgode; man lurar baade paa deres Ord og Gjærninger, om man kunde fange dem, og hvor man kun kan finde et Smug til Skin, gjør man deraf store Bjælker; der er

ingen Taalmodighed, men idel Dømmen, Fordømmen og Foragten. Derfor er det et forfærdeligt Embede at prædike, saa at den, som ikke purt og usforfalsket vil deri iagttage Guds Værelse og Næstens Nytte, kan ikke forblive i det. Han maa arbejde og lade andre have Væren og Nyttens, han maa have Skade og Spot til Løn. Her hedder det, at elske og ikke at nyde noget, og dog være lige fornøjet. Dette maa Guds Aand gjøre, Kjød og Blod gjør d. t. ikke.

(Luther.)

Selvprovelse.

Det er en saare gavnlig Ting for os, at vi kjende os selv og være os vore Udyder bevidst; hvorfor ogsaa allerede Helligningerne have sagt: „Kjend dig selv!“ og gjort dette til Regel for ethvert Menneske. Og jeg vil slet ikke foragte denne Regel, thi den virker Rod, Anger og Forbedring. Synder-erkjendelse maa der til, om Synden skal vige fra os. Saa tag da, hvis jeg maa give dig et broderligt Raad, ret slittigt Guds Bud for dig, gennemgaa dem i den Orden, hvori de ere og givne, og efterse da, hvilke af dem du har holdt, og hvorlænge? hvilke af dem du ikke har holdt, og om du føler Vist og Villie til herefter at holde dem. Betænk dog ret, hvor høiligen du vilde paadrage dig Guds Brede og Uuaade, hvis du ikke blot hidtil ei har gjort, hvad der er hans Villie, men ogsaa fremdeles agter at forblive i din Trods og Ulydighed. Saadan Selvfundskab er dig ligesaa fornøden, som det klare Brød, du spiser; og derfor kunde du vel ogsaa nok tage dig en ledig Time om Dagen til at gaa ind i dit Kammer og prøve dig selv, for at erfare, hvorledes du staaer dig med din Gud, om du ogsaa i Sandhed tror paa Kristus, følger ham, og i Et og Alt forlader dig paa ham. Finder du Tro og Tillid i dig, saa vil du have en sand Glæde af din Hansfagelses-Stund; men finder du, at det ikke staaer saa vel til med dig, saa vil du sørge derover, bede den klare Gud om Tilgivelse, og for Fremtiden gjøre det bedre.

Familien Luther.

En sin Fødeby Schönebeck døde ægling i en Alder af 50 Aar den i det preussiske Arbeitsministerium ansatte Rancellerraad Karl Luther. Han var en direkte Efterkommer af Jakob Luther (Reformatorens yngste Broder) og er Søn af den afdøde Borgerrepresentant Chr. Gottlieb Valentin Luther, i hvis Ansigtstræk Ligheden med Familiens store Stamfader var umiskjendelig. En yngre Broder til den ovennævnte Karl Luther, Paul Luther faldt i Slaget ved St. Privat. Der lever endnu direkte Efterkommere af den kurfyrstelige Piølsøge Dr. med. Paul Luther (en Søn af Reformatoren) i Mark Brandenburg; til den hører Diaconus Paul Luther i Kremmen.

Alexander og Kleopatras Grave.

I Alexandria mener man nu at have fundet Alexanders og Kleopatras Grave, som Schumann forgjæves har eftersøgt. Det er Dr. Grant Bey i Kairo, som skal have opdaget dem. I detmindste har han tilskrevet sin Ven Sir William Geddes, Rector for Universitetet i Aberdeen, følgende: En Graeber havde kjøbt en Byggeplads i den Egn, hvor det gamle Alexandria har staaet, og vilde bygge sig en Villa. Da Arbejderne nu udgravede Grunden, fandt de Gravene, og der kan ingen Tvivl være om, at de ere ægte, thi Navnene paa dem der hvile derinde, staa med græske Bogstaver paa Bronceedporene. Da disse delvis vare fortaarede af Tidens Tand, kunde man ved Hjælp af Magnesium se Sarkofagerne inde i Gravene. Ptolemæernes Grave ligge 30 Fod nede i Jorden, men Alexanders 20 Fod dybere, dog kun 6 Fod under Havets Overflade. Han hviler ganske alene i Gravkammeret; flere Kamre ved Siden af dette ere fyldte med Pergamentruller.

Gaade.

Ves det bagtra
 Eller fortra,
 Gode Læser, ens det staar;
 Høit mod nord
 Det ofte stues,
 Her vi hieldent
 Se det saa.
 Til Befordring
 Blev det dannet;
 Skal jeg endnu
 Sige mer?
 Du maa søge
 Det i Randet;
 Du paa Land
 Det neppe ser.

METROPOLITAN SAVINGS BANK.

—FÖR KALDET—

TACOMA BUILDING AND SAVINGS ASSOCIATION
Sparebank.

(Inkorporeret 1887.)

THEATERBYGNINGEN HJÖRNET AF C OG 9DE STRS.

Åben daglig fra Kl. 10 til 3.

Lørdag fra Kl. 10 til 1 og 6 til 8 Aften.

Indbetalt Kapital.....\$100,000

P. V. Caesar.....President
T. W. Enos.....Vice-President
Jas. Le B. Johnson.....Secretary and Cashier
Ole Selvig.....Assistant Cashier

DIRECTORS:

Dommer T. L. Stiles, C. W. Griggs, I. W. Anderson, G. L. Holmes,
Theo. Hosmer, Geo. P. Eaton, P. V. Caesar, T. W.
Enos, James LeB. Johnson.

6 pCt. Rente.

Renterne udbetales kvartalsvis i Januar, April, Juli og Oktober.
Penge udlånes paa længere Tid samt paa maanedlige Betalings-
vilkaar.

Anvisninger paa alle Steder i Europa.
De skandinaviske og det tyske Sprog tales.

Kjøb Eiendom

-I-

ARMOUR :: ADDITION

—AF—

PACIFIC LUTHERAN

UNIVERSITY ASSOCIATION.

Skolen eier nu selv nogle hundrede Byggetomter ganske nær Bygningen. Jernbanen gaar midt igjennem Armour Addition. Det er særdeles vakre og flette Lotter, som hydes tilsalgs, og enhver, der nu kjøber Eiendom af os, bliver Eier af en sund og værdifuld Byggetomt, og hvad der betales for den, anvendes til at fuldføre Bygningen med. Vi sælger fremdeles for \$100 per Lot, mod kontant Betaling. Paa Henstand forlanges \$110 per Lot. Saasnart Lotten er betalt, gives Warranty Deed af os.

Vi trænger mange Penge til Bygningens Fuldførelse endnu.

Skriv til PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

CLOVER CREEK MILLS

tilhører

Pacific Lutheran University

og laver

alle Slags Mouldings af Ceder

samt

Bjælker og Bord af bedste Slags.

Bedste Slags Flooring og finishing Lumber kan leveres saa billigt, læsset ombord paa Jernbanevogne, at vi tror det vil lønne sig godt for Lumberhandlere i Mellemstaterne at kjøbe af os, især ovennævnte Sorter. Om man ønsker, kan man faa 40 Fod lange Bord og Bjælker. Man henvende sig til

PAC. LUTH. UNIVERSITY ASSOCIATION,

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

THE LUTHERAN UNIVERSITY © HERALD

udkommer 2 Gange om Maanedn og
koster forskudsvis

50 * CENTS * PER * AAR.

ADRESSE:

"THE LUTHERAN UNIVERSITY HERALD"

1912 Jefferson Ave., TACOMA, WASH.

Redaktør: Past. N. Christensen.

* * *
Subskribentsamlere

faar paa 5 betalende Abonnenter den 6te frit.

Send ind straks Penge for en Aargang, 50 Cents.

Sto og Støvler

til billigste Priser og af bedste Sort

hos

S. Olson, 1912 Jefferson Av., Tacoma.

Fresh Spring Stock regardless of Cost

sælges nu. Gaa og se dig ud, hvad du ønsker. Med med de høje Priser," siger S. Olson. Herald anbefaler paa det bedste.

Entered at the post office at Tacoma, Wash., as second class matter.